

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. De poëna debita peccato veniali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

Solutio
secunda. Ad secundam Resp. historiam illam de Traiano & Falconilla iure merito reprobata à multis doctoribus probatissimis Bellarmino lib. 2. de Purgatorio cap. 2. Suarez, Vasquez, Soto, Cano, qui quam ea sit impossibilis recte probant.

Solutio
tertia. Ad tertiam constat ex dictis rationem quæ probat peccatum mortale dignum esse pœna æterna, non posse convenire peccato veniali quod non destruit principium vitæ, neque tollit facultatem merendi & satisfaciendi. Sed neque probatur ea ratione quod peccatum mortale mereatur pœnam intensiue infinitam, quia ex eo quod homo sit in statu in quo neque mereri, neque satisfacere potest sequitur quod semper debeat puniri, non sequitur quod pœna infinita debeat puniri, neque quod infinita sit malitia peccati, pœna enim æterna simpliciter est minor quàm pœna infinita intensiue, secundum quid maior est; nunquam enim verum erit dicere quod damnatus tolerauerit infinitos gradus pœnae.

SECTIO III.

De pœna debita peccato veniali.

Triplex
pœna debita peccato veniali, in hac vita.
Ertum est primò, pœnam peccatis venialibus præsertim deliberatis & plene voluntariis in hac vita debitam, & sæpius etiam à Deo interrogatam, triplicem potissimum esse: Prima sunt dolores, morbi, & mors etiam temporalis, aduersusque plurius huius vitæ, quod innumeris exemplis Scripturarum declarari potest. Moyse obitus antequam filios introduceret in terram ad quam tot amissis, & per tot miracula eos deduxerat, propter peccatum diffidentie adeo leue vt vix appareat: vxor Loth propter leuissimum curiositatis peccatum conuersa in statum salis etiam si fugeret Sodomam & grauius ibi peccata vitasset: Propheta ille qui deuoratus est à leone quia comedisset panem in terra Israel, seductus ab altero Propheta: Mors immissa Ozæ pœna non fuit peccati nisi leuissimi, sicuti strages etiam Berhamitarum propter conspectam curiosius arcam: Denique mors filiorum Aaron propter alienum ignem quem posuerant in Thurbulo, non fuit effectus peccati nisi venialis. Secunda pœna est priuatio multorum auxiliorum quibus adiutus homo, infallibiliter vitaret peccata mortalia, & attingeret salutem in id & perfectionem assequeretur salutis, quod satis probatum videtur disputatione prima, cum ostendi quod per peccatum veniale homo disponitur ad mortale præsertim ex eo quod Deus in pœnam peccatorum venialium congrua denegat auxilia quibus vitaretur peccatum mortale, quo applicari potest illud Isaie cap. 57. *Propter iniquitatem auaritia eius iratus sum & percussi eum, abscondi a te faciem meam, & indignatus sum, abiit vagus in via cordis sui.* Tertia eaque grauissima etiam pœna est imminutio feruoris, charitatis, & familiaritatis cum Deo, illa enim vera tepiditas est quæ non veretur homo in leuibus peccatis displicere Deo, unde Deus incipit eum vomere ex ore suo.

Pœna debita peccato veniali in altera vita est ignis purgatorius.
Certum est secundò, pœnam peccatis venialibus in altera vita infallibiliter debitam esse ignem purgatorij, cum grauissimis aliis doloribus qui propter peccatum mortale infliguntur excepta æternitate. Hæc enim Catholica veritas est quam contra Græcos, & nouos sectarios probant Doctores Orthodoxi Valentia, tom. 4. diffut. 11. quest. 1. Bellarminus tom. 1. lib. 2. de Purgatorio, Valques 147. præsertim celeberrimo illo Apostoli testimonio primæ ad Corinthios 3. *Fundamentum aliud nemo potest ponere præter illud quod iam positum est, &c. Vniuscuiusque opus manifestum erit, dies enim Domini declarabit quia in igne reuelabitur: & vniuscuiusque opus quale* Tom. I.

fit ignis probabit, &c. Si cuius opus arserit detrimentum patietur, ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem. Quæ Apostoli verba intelligenda esse de igne purgatorij traditur in Concilio Florentino, & Tridentino, asseritur à Patribus Græcis & Latinis vt rectè ostendunt Bellarminus, Castro, verbo (purgatorium,) Theodorus Peltanus, Valentia. Quia nimirum Apostolus eo loco agens de iudicio tum vniuersali, tum particulari agit etiam de igne, qui mundum purgabit in iudicio extremo, & de igne qui statim post mortem purgabit eos, quibus exurenda & expurganda supererunt ligna, fœnum & stipula. Unde dicit: *Vniuscuiusque opus manifestum erit, dies enim Domini declarabit: In iudicio videlicet extremo, & in iudicio particulari, quia in igne reuelabitur & vniuscuiusque opus quale sit ignis probabit, operibus videlicet bonis parceret, mala opera exuret.* Concluditque, *Si cuius opus arserit detrimentum patietur ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem.* Accedit perpetua Ecclesiæ traditio, & consensus Patrum, estque defensum à Latinis in Concilio Florentino, à quo tamen definitum non est esse ignem in purgatorio ne Græci offenderentur dicentes purgatorium esse locum obscurum, & laborum plenum, sed ignem in eo non agnoscetes.

His positis tota difficultas est de duratione pœnarum quas meretur peccatum veniale in altera vita, vtrum illud vel per se, vel saltem per accidens mereatur pœnam æternam.

Ratio autem dubitandi est primò, quia peccatum veniale maius est malum omni malo pœnae, ergo illud meretur pœnam omni pœna finita longiorem. Imò saltem in statu puræ naturæ illud mereretur pœnam æternam, quia ille qui venialiter peccaret non haberet gratiam, atque ira non posset satisfacere. Deinde minimè opus bonum meretur præmium æternum, ergo minimè peccatum meretur æternam pœnam. Denique maius malum est priuari ad tempus visione Dei, quàm semper puniri minimo malo sensus, peccatum veniale meretur ad tempus priuari visione Dei, ergo meretur semper puniri pœna sensus.

Secundò, si peccatum veniale puniretur pœna æterna propter coniunctionem cum peccato mortali, fieri posset vt aliquis damnatus grauius puniretur in æternum propter peccata venialia, quàm propter peccata mortalia; si enim habet centum peccata venialia, & vnum peccatum mortale, intensior erit pœna respondens peccatis venialibus quàm pœna respondens peccatis mortalibus, consequens illud absurdum est, quia cum infinita peccata venialia non adæquent peccatum vnum mortale in culpa, ita nec adæquare possunt illud in pœna.

Tertio, debitum pœnae peccato veniali debita non crescit per coniunctionem cum peccato mortali sed peccato veniali secundum se commensurata est pœna temporalis, ergo peccato veniali quod coniunctum est cum mortali commensurata est pœna temporalis: si ergo Deus illud in æternum puniret, ultra condignum illud puniret.

Dico primò, peccata venialia quantuncunque multiplicentur, nunquam tamen per se, id est si sola fuerint, merentur æternam pœnam. Hæc etiam certa est Catholica veritas, quam negarunt Gerson & alij pauci.

Ratio est, quia peccatum veniale non destruit principium vitæ ac proinde non constituit hominem in statu in quo non possit satisfacere, sed tota ratio propter quam peccatum mortale meretur æternam pœnam est quia tollit gratiam, sine qua nulla esse potest satisfactio, vel etiam satisfactio, ergo peccatum veniale

Explicatur sententia Catholica de Purgatorio.

Scotus quaestio- nis.

Prima ratio dubitandi.

Secunda.

Tertia.

Conclusio prima.

Ratio illius.

le per se loquendo mereri non potest pœnam æternam. Quamuis enim pro eo nulla creatura possit satisfacere, nihilominus ille qui amicus est Dei exigit ut Christus tanquam causa vniuersalis suppleat id quod per se ipsum facere non potest; quamuis igitur nemo directe satisfacere possit condignè pro peccato vel mortali, vel veniali, peccatum tamen veniale non tollit ius ad auxilia & merita Christi, per quæ peccatum veniale deletur, peccatum autem mortale totum illud ius aufert, ideoque peccatum veniale non semper durat ex sua natura quoad reatum culpæ vel pœnæ, sicut ex sua natura peccatum mortale semper durat quoad vtrumque reatum.

Conclusio
secunda

Dico secundò, longè probabilius esse quod peccatum veniale per accidens seu coniunctum cum peccato mortali, puniatur in inferno pœna æterna. Siue remissum fuerit quoad culpam, siue non fuerit remissum. Ita censuit Caietanus, Victoria, Zumel, Suares, Valentia, Soto, Azor: contrarium absolutè defendunt Scotus & Scotista omnes, Almainus, Maior, Gabriel, Vega, Medina, Nauarrus, Arriaga. Alij verò cum S. Thoma & Durando volunt peccatum veniale remissum quoad culpam eodem modo puniri in inferno, quo puniretur in Purgatorio.

Ratio illius.

Ratio tamen ex dictis videtur perspicua, quia peccatum tandiu debet puniri quandiu durat reatus tùm culpæ tùm pœnæ, sed in damnatis reatus pœnæ contractus ex peccato veniali etiam remisso manet in æternum, quia illi propter defectum vitæ spiritalis neque satisfaciunt, neque satisfatiuntur, ergo in damnatis peccatum veniale debet in æternum puniri.

Soluitur
prima ratio
dubitan-
di.

Ad primam Resp. verum esse quod peccatum veniale maius est malum omni malo pœnæ, sed nego hinc sequi quod mereatur pœnam omni pœna longior, nunquam enim peccatum, ut dixi, meretur pœnam quæ sit tantum malum, quantum malum est ipsa culpa, sed meretur pœnā, quæ in ratione pœnæ tantum sit malum, quātum malum est culpa in ratione culpæ. Peccatum veniale in statu puræ naturæ non mereretur etiam pœnam æternam, quia etiam si homo tunc non haberet principium quo posset satisfacere tamen quia voluntariè non se priuasset principio illo gratiæ, propterea requireret ut Deus vel liberaliter, vel per medium aliquod statui puræ naturæ proportionatum remitteret illum reatum. Denique negata olim est paritas inter minimum opus bonum, & peccatum veniale, quia minimum opus bonum dignificatur per gratiam, & per eam meretur præmium æternum: peccatum autem veniale non accipit aliunde indignitatem.

Secunda.

Ad secundam Resp. posse fieri per accidens ut multa peccata venialia maiorem mereantur pœnam sensus, quàm pauca mortalia, etiam si culpa plurium peccatorum venialium vnum mortale non adæquet.

Tertia.

Ad tertiam Resp. debitum pœnæ peccati venialis crescere per accidens propter coniunctionem cum mortali, quia durat semper reatus pœnæ peccati venialis quod est iunctum cum peccato mortali, ac proinde illud in æternum puniri debet.

QVÆSTIO II.

De altero effectu peccatorum qui est macula seu peccatum habituale.

S. Thom. quæst. 86.

Status
quæstio-
nis expli-
catur.

Post reatum pœnæ, alter peccati effectus est macula quæ vocatur habituale, sic enim dici communiter solet illud quod transacto peccati actu homi-

nem denominat peccatorem & exosum Deo. Magni autem interest scire quid illa sit, propter peccatum originale quod consistere in aliqua huiusmodi macula statim dicam, & propter iustificationem quæ consistit in remotione talis macule. Vnum autem hic video accuratori dignum examine, quid nimirum propriè sit illud peccatum habituale, ex quo exoritur in homine status & denominatio peccatoris tunc quando peccatum desit esse actu; hoc enim cognito difficile non erit statuere de causis, proprietatibus, & effectibus huius peccati.

SECTIO VNICA.

Existencia & quidditas peccati habitualis.

Certū est primò, quod per peccatū quodlibet siue mortale, siue veniale aliqua semper macula relinquitur quā homo verè ac propriè denominatur peccator. Probat hoc primò innumeræ Scripturæ, v. gr. Io. sue 22. *Peccastis in Beelphegor & usque in hodiernam diem macula huius sceleris in vobis manet.* Ieremiæ 2. *Si laueris te niro, & multiplicaueris tibi herbam borith, tamen maculata es coram me.* Ezechielis 36. *Effundam super vos aquam mundam & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris.* Deinde idem colligitur ex formis Baptismi & Pœnitentiæ, verba enim illa (Ego te baptizo,) (Ego te absoluo) falsa essent, si post præteritum actum peccati, non maneret in peccatore aliquid quod remitti & deleri posset, cum enim dicitur, baptizo, absoluo, tollitur aliquid quod est actu, illud est quod vocatur macula & peccatum habituale. Ratio autè à priori colligi debet ex dicendis de natura & entitate illius maculæ. Si enim transacto actu, perseverat adhuc moraliter peccatum illud quod desit esse physicè, certè datur peccatum habituale, sed quandiu peccatum commissum non est retractatum nec condonatum perseverat moraliter, ergo datur peccatum habituale.

Remanere
maculam
mortalis
transacto
actu pecca-
ti probatur
ex Scrip-
turis.

Ratio à
priori pro-
ponitur.

Certum est secundò, quod per peccatum mortale quodlibet causatur semper aliqua macula negativa quæ non est aliud quàm priuatio gratiæ sanctificantis. Ratio est quia omnis priuatio nitoris debiti potest dici macula, priuatio autem gratiæ priuatio est nitoris debiti homini eleuato ad statum supernaturalem: si enim esset homo in statu puræ nature, tunc quamuis illa carentia gratiæ, omnino eadem esset physicè ac nunc, moraliter tamen non esset eadem, ac proinde dici non posset macula, sicuti nunc verè macula est, & difformitas animæ constitutæ in tenebris, & priuata lumine diuino.

Hæc igitur macula & peccatum habituale relictum ex peccato tùm mortali tùm veniali, quid propriè sit, non satis conuenit inter Theologos, alij enim illud negant esse peccatum præteritum, alij affirmant, sed neutri eodem modo explicant.

S. I.

Verum peccatum habituale sit aliquid distinctum à peccato præterito.

Triplex
authorum
sententia
circa ma-
culam pec-
cati.
Tripliciter diuisi sunt authores qui volunt maculam peccati esse aliquid diuersum à peccato præterito. Primò enim aliqui cum Gregorio volunt illam esse habitum vitiosum relictum ex peccato præterito, vel etiam qualitatem aliquam morbidam. Secundo, Scotus, Durand. & Almain. putant illum esse reatum pœnæ seu obligationem subeundi pœnam relictam ex peccato. Tertiò, alij apud Salam disp. 14. sect. 3. volunt priuationem gratiæ peccatum esse habituale vel adæquatè, vel saltem inadæquatè: de duobus primis vix est difficultas, circa istud vltimum.

Ratio